



Luonnos

Siirry julkaisunäkymään

Kannuksen lukion opetussuunnitelma 2021

Lukiokoulutus | OPH-2263-2019 | Lisätoiminnot ▼



Yleisnäkymä

<	<u>4.2 Oppimisen tuki ja erityisopetus</u>	Perusteen teksti	^
	<u>4.2.1 Oppimisen tuki</u>		
	<u>4.2.2 Erityisopetus</u>		
	<u>4.2.3 Opiskelun poikkeava järjestäminen ja avustajapalvelut</u>	Pohjan teksti (Lukion opetussuunnitelma 2019)	^
	<u>4.2.4 Paikallisesti päätettävät asiat</u>	Paikallinen tarkennus	
		4.2.4 Paikallisesti päätettävät asiat	

Paikallinen tarkennus

Tukitoimista, erityisopetuksesta ja niiltä koskevista oikeuksista tiedottaminen opiskelijoille ja huoltajille

Lukuvuoden alussa opiskelijat saavat lukuvuositedotteen, jossa tiedotetaan opiskelijaa hänen oikeudestaan oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Lukio-opintonsa aloittaville opiskelijoille ja heidän huoltajilleen lähetetään tukitoimia käsittelevä Wilma-viesti. Tukitoimia käsitellään myös opinto-ohjauksen tunneilla. Pitkin lukuvuotta tukitoimista tiedotetaan mm. vanhempainilloissa, 9.-luokkalaisten infoissa sekä henkilökohtaisissa tapaamisissa. Opiskelijoita ja huoltajia kannustetaan olemaan matalalla kynnyksellä yhteydessä mahdollisesta tuen tarpeesta erityisopettajaan, opinto-ohjaajaan, ryhmänohjaajaan ja opiskeluhoillon henkilöstöön.

Tukitoimien ja erityisopetuksen tarpeen arviointi

Opiskelijan ohjaaminen tarvittavien tukitoimien pariin on kaikkien lukion opettajien vastuulla. Myös opiskelijoita kehoitetaan ilmoittamaan omatoimisesti mahdollisista tuen tarpeistaan.

Opetuksen, ohjauksen ja oppimisen tuen järjestämisen kannalta oleellinen tieto tulee esille 9. luokan tiedonsiirroissa. Perusopetuksessa käytetyt tukitoimet huomioidaan myös lukiossa heti opintojen alkaessa. Lukio-opintojen alussa täytetään henkilökohtainen opintosuunnitelma, jossa opiskelija itse voi kertoa omista oppimisen haasteistaan tai muista opiskelua hankaloittavista tilanteista.

Opintojen alussa kaikille opiskelijoille järjestetään lukivalmiuksia kartoittava digilukiseula ja erityisopettajan kysely opiskelijan tuen tarpeista ja mahdollisista oppimisen haasteista. Digilukiseulan ja kyselyn perusteella erityisopettaja arvioi yksilöllisen lukitestausten ja tuen tarpeen. Aineenopettajat arvioivat opiskelijoiden tuen tarvetta säännöllisesti osana omaa opetustaan.

Opiskeluun ja oppimiseen liittyvät tuen tarpeet voivat tulla esillä myös lukio-opintojen eri vaiheissa ohjauskeskusteluissa, terveystarkastuksissa, keskusteluissa kuraattorin kanssa tai huoltaja/opiskelija voi itse tuoda huolen esille muussa yhteydessä. Tukitoimet suunnitellaan sopiviksi tilanteen edellyttämällä tavalla. Opiskeluhoito osallistuu opiskelua ja oppimista hankaloittavien tilanteiden kartoittamiseen niiltä osin kuin se on tarpeellista.

Tukitoimien ja erityisopetuksen kirjaaminen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan

Opiskelijan tarvitsemat tukitoimet ja -muodot sekä erityisopetus kirjataan Wilmassa olevaan pedagogisen tuen suunnitelmaan. Suunnitelman kirjaamisesta huolehtii lukion erityisopettaja yhdessä opiskelijan kanssa ja se voidaan liittää opiskelijan halutessaan hänen henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa (HOPS). Suunnitelmaa voivat täydentää tarvittaessa opinto-ohjaaja ja tukea antava opettaja. Tarvittaessa myös opiskeluhooltohenkilöstö tai muut asiantuntijat voivat opiskelijan suostumuksella täydentää tai muulla tavoin ottaa kantaa kirjattaviin tukitoimiin. Pedagogisen tuen suunnitelmaan kirjatut tiedot ovat opiskelijaa opettavien opettajien saatavilla opiskelijan suostumuksella.

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttaminen

Opiskelijoiden yksilöllisiin oppimisen tuen tarpeisiin vastataan joustavasti sekä yksilö- että ryhmämuotoisesti. Tukitoimet suunnitellaan yhteistyössä opiskelijan, aineenopettajan, opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös muiden asiantuntijoiden kanssa. Lähtökohtaisesti kirjatut ja suunnitellut tukitoimet tulee kohdistua kaikkiin oppiaineisiin ja opiskelutilanteisiin, mutta aineenopettaja keskustele vielä opiskelijan kanssa opintojaksoittain tarvittavista tukitoimista oppiaineen erityispiirteet huomioiden. Aineenopettaja huomioi tuen tarpeet suunnittelussa, valituissa opetusjärjestelyissä ja – menetelmissä sekä eriyttämällä opetusta.

Tuki voi olla tukiovetusta ja opetusta kohdistuen opiskelutaitojen, kuten kielellisten, matemaattisten tai tietoteknisten valmiuksien, vahvistamiseen tai kielitaitoon ja opiskelutekniikkaan liittyvien taitojen tukemiseen. Erityisopettajan antama erityisopetus kohdistuu opiskelijalle, jonka tuen tarve on todettu merkittäväksi ja siltä on tehty hallintopäätös. Erityisopetus on perusteellisempaa opiskelutaitojen ja -strategioiden opettamista, ajanhallintaan ja toiminnanohjaukseen liittyvää tukea sekä osaamisen osoittamiseen liittyvien erityisjärjestelyjen harjoittelua.

Tuen ja erityisopetuksen toteutumisen seuranta ja arviointi

Oppimisen tuen toteutumista seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Seurannassa on keskeistä opiskelijan oma arvio tukitoimien toimivuudesta. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä huoltajan kanssa.

Tukitoimien toimivuuden seurantaan osallistuvat ryhmänohjaaja, aineenopettajat, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja. Opiskelijan pedagogisen tuen suunnitelma päivitetään lukuvuoden alussa erityisopettajan kanssa ja aina tuen tarpeen muuttuessa.

Erityisopetuksen päätös

Opiskelijalle annettavasta erityisopetuksesta tehdään hallintopäätös lukiolain 28 b §:n mukaisesti, mikäli opiskelijalla on todennettuja oppimisvaikeuksia tai muita niihin rinnastettavia syitä kuten vamma tai sairaus. Lisäksi tavanomaista oppimisen tukea on kokeiltu monipuolisesti ja se on todettu riittämättömäksi opiskelijan tuen tarpeiden kannalta. Hallintopäätöksen tekee opetus- ja kasvatusjohtaja opiskelijan tai alaikäisen opiskelijan huoltajan tai laillisen edustajan esityksen, erityisopettajan ja rehtorin esityksen tai muiden asiantuntija-arvioiden perusteella.

Opiskelijan ja huoltajan kuuleminen erityisopetuksen päätöksessä

Ennen erityisopetusta koskevaa hallintopäätöksen tekemistä rehtori kuulee opiskelijaa ja alaikäisen opiskelijan huoltajaa tai muuta laillista edustajaa. Kuulemisessa käydään läpi opiskelijan tuen tarpeet, aikaisemmat tukitoimet ja suunnitelma erityisopetuksen toteuttamisesta. Kuuleminen dokumentoidaan hallintopäätöksen yhteydessä.

Yhteistyö, vastuut ja työnjako

Opiskelijan opiskelun ja oppimisen tuki perustuu opiskelijan, aineenopettajien, opinto-ohjaajan, erityisopettajan ja tarvittaessa opiskeluhooltohenkilöstön väliseen yhteistyöhön. Opetus- ja opiskeluhooltohenkilöstön tehtävänä on varhaisessa vaiheessa tarjota opiskelijalle tukea, kun herää huoli opintojen edistymisestä. Opiskelijoita kannustetaan hakeutumaan tuen piiriin, kun opinnot eivät suju halutulla tavalla.

Eri toimijoiden vastuualueet:

Opiskelija

- seuraa oman opiskelusuunnitelmansa toteutumista ja päivittää sitä opinto-ohjaajan kanssa.
- pyytää apua, kun tarvitsee ohjausta ja tukea opintoihinsa ja oppimiseensa.
- opiskelija ei kuitenkaan ole velvollinen ottamaan vastaan oppimisen tukea.

Ryhmänohjaaja

- pyrkii luomaan luottamuksellisen suhteen oman ryhmänsä opiskelijoihin.
- seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä ja tuen tarvetta.
- puuttuu ajoissa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuviin muutoksiin ja opiskeluvaikeuksiin.
- ohjaa opiskelijan tarvittaessa tuen piiriin.
- välittää tiedon opiskelijan tuen tarpeesta huoltajille, aineenopettajille, erityisopettajalle ja tarvittaessa opiskeluhuoltohenkilöstölle.
- seuraa opiskelijalle suunniteltujen tukitoimien toimivuutta.

Opinto-ohjaaja

- laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) opiskelijan kanssa ja päivittää sitä tarvittaessa opiskelun ja oppimisen haasteet huomioiden.
- huolehtii, että opiskelijalla on tieto mahdollisuudesta saada tukitoimet kirjattua.
- seuraa opintojen etenemistä ja ohjaa opiskelijan tarvittaessa tuen piiriin.
- auttaa ja neuvoo opiskeluteknikassa yhdessä erityisopettajan ja aineenopettajien kanssa.
- tekee yhteistyötä opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen tuen asioissa.
- antaa opiskelijalle tarvittaessa yksilö-, pienryhmä- ja luokkamuotoista ohjausta.
- tiedottaa opiskelijoita opiskelun ja oppimisen tukitoimista sekä erityisopetuksesta mm. opotunneilla.

Erityisopettaja

- tiedottaa opiskelijoita ja huoltajia opiskelun ja oppimisen tukitoimista sekä erityisopetuksesta.
- kartoittaa opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen tuen tarpeita erityisesti lukio-opintojen alkaessa, mutta myös opintojen kuluessa.
- suunnittelee ja kirjaa opiskelijan tarvitsemat tukitoimet pedagogisen tuen suunnitelmaan yhteistyössä opiskelijan ja aineenopettajien kanssa.
- seuraa säännöllisesti opiskelijan tukitoimien tarvetta, toteutumista ja riittävyyttä yhdessä opiskelijan, opinto-ohjaajan, ryhmäohjaajan ja aineenopettajien sekä tarvittaessa huoltajan kanssa.
- tekee yhteistyötä opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa opiskelijoiden opiskelun ja oppimisen tuen asioissa.
- tiedottaa aineenopettajia opiskelijoiden tuen tarpeista ja tukitoimista sekä tukee aineenopettajia tukitoimien toteuttamisessa.
- antaa erityisopetusta hallintopäätöksen mukaisesti
- antaa tarvittaessa yksilö- ja pienryhmäohjausta sekä -opetusta ja toimii mahdollisuuksien mukaan samanaikaisopettajana aineenopettajan kanssa.
- tiedottaa opiskelijaa ylioppilaskokeiden erityisjärjestelyjen hakemisesta, laatii lukilausunnot ja tarvittavat hakemukset ylioppilaskokeen erityisjärjestelyjä varten yhdessä opiskelijan

kanssa.

Aineenopettaja

- antaa tukiovetusta ja opetusta yksilö- ja ryhmämuotoisesti opiskelijoiden tuen tarpeet huomioiden.
- huomioi opiskelijoiden tuen tarpeet suunnittelussa, valituissa opetusjärjestelyissä ja –menetelmissä sekä eriyttää opetusta.
- ohjaa opiskelijoita opettamansa aineen opiskelussa ja auttaa opiskelijoita kehittämään opettamansa aineen opiskelutekniikkaa.
- tiedottaa keskeytyneistä kursseista ryhmänohjaajaa ja opinto-ohjaajaa.
- puuttuu ajoissa yhdessä ryhmänohjaajan kanssa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, sekä käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuviin muutoksiin.
- tiedottaa havaitsemastaan opiskelijan tuen tarpeesta ryhmänohjaajaa, opinto-ohjaajaa ja erityisopettajaa.
- perehtyy opiskelijan pedagogiseen tuen suunnitelmaan ja tarvittaessa täydentää sitä.
- keskustelee tukea tarvitsevan opiskelijan kanssa opintojakson alkaessa suunniteltujen tukitoimien toteuttamisesta.
- toteuttaa yhdessä opiskelijan kanssa sovitut tukitoimet.
- seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä ja antamiensa tukitoimien toimivuutta.
- osallistuu pyydetessä opiskelijan ylioppilaskokeen erityisjärjestelyhakemuksen laatimiseen.

Rehtori

- vastaa lukion oppimisen tuen ja erityisopetuksen toteuttamisen riittävydestä ja organisoinnista.
- huolehtii opiskelijan ylioppilaskokeen erityisjärjestelyhakemuksen ja lausuntojen lähettämisestä Ylioppilastutkintolautakunnalle.
- huolehtii opiskelijan ylioppilaskokeen erityisjärjestelyjen toteutumisesta.



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetushallitus

☑ www.oph.fi

Opintopolku

☑ opintopolku.fi

ePerusteet

☑ eperusteet.opintopolku.fi